

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De beato Paulo apostolo Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De scō Paulo Fo. CLXXVIII

at in p̄bis / vicit in penis / vicit in p̄fessioe /
 vicit in tribulatioe / vicit exultus / vicit sū /
 merus / vicit viuus / vicit mortuus. Hec
 Aug. Recte in quā dicitur est vincens. Re
 cre de eo dicitur qm̄ exiuit vincens vt vin
 ceret. Hanc in quā p̄ merito victorie obti
 ner in celis coronā gl̄ie Jac. j. Bt̄is vir q̄
 suffert tentationē: qm̄ cū p̄batus fuerit: ac
 cipiet coronā vite quā repro misit de^o dili
 gentibz se. et Ap. iij. Qui vicerit dabo ei
 sedere mecū in throno meo. Hunc q̄ tā
 gl̄iosum martyre tota animi deuotione ve
 neremur: hunc in patronū et aduocatū no
 strū apud deū assumam^{us}: q̄tinus ei^{us} meri
 tis illā a dño gr̄am assequimur: quā p̄ sp̄ua
 les nequas victoriā: et radē in celis p̄petu
 am gl̄ie coronā obtinere mereamur: Amē.

De beato Paulo apostolo
 lo Sermo.

Uis electiois

est mihi iste Act. ix. Couersio
 Sti pauli facta est eodē anno q̄
 ch̄is passus ē et stephan^{us} lapidat^{us}: anno n̄
 naturali s̄z emergenti. Nam dñs. viij. kal.
 apl̄s passus ē: et stephanus eodē anno ter
 tia die augusti lapidat^{us}. paul^{us} p̄o. viij. kal.
 february p̄uersus. Celebrat aut^{em} et conuer
 sio ab ecclia p̄ tres rōes. Prima ē ratio
 exēplationis. vt vitz p̄ hoc exēplū nemo
 desperet de venia cū ch̄is suo p̄secutori tā
 tā gr̄am dederit. ps. Cor contritū et humi
 liatū de^o nō despi. Ber. Haio: est dei pie
 tas q̄ quis iniquas. Secūda est rō p̄ sola
 tionis. Nā sic ecclia magnā tristitiā et an
 gustiā sustinuerat in ei^{us} p̄secutione: ita ma
 gnū gaudiū recepit in ei^{us} p̄uersioe q̄ fact^{us}
 est lumen toti ecclie. Hester. v. Noua lux
 ori visa est: gaudiū: honor et tripudiū ap̄
 oēs. Tertia est rō gr̄a actionis. vt vitz
 gr̄as agam^{us} deo de tā mirabili p̄uersione
 et q̄ car^{us} fruct^{us} tanta utilitas puenit ecclie
 sic. q̄ de seuisimo p̄secutore subito fact^{us} ē
 fidelissim^{us} p̄dicator: de vase p̄ditiois subi
 to fact^{us} est vas electionis. i. vas a deo spe
 cialit^{er} electū vt gr̄a et sapia dei impleret p̄
 quandā excellentiā. Pro cui^{us} euidenti de
 claratione p̄siderande sunt tres p̄ncipales

excellētie siue p̄minētie q̄ fuerunt in eo.
Prima est excellentia special^{is} vocatiois:
 Secūda ē excellentia spirital^{is} illuminatiois
 Tertia ē excellentia p̄ualis p̄fectionis:
Prima igit^{ur} est excellentia special^{is}
 vocatiois q̄ facta est in p̄uersione
 sua. Excellit aut^{em} vocatio beati pau
 li vocationem alioz ap̄loz p̄cipue tripl^{is}.
Primo q̄ p̄ ceteris mirabil^{is}.
Secūdo q̄ p̄ ceteris honorabil^{is}.
Tertio q̄ p̄ ceteris laudabil^{is}.

Primo q̄ p̄ ceteris vo
 cationibz alioz. i. ap̄loz est mirabil^{is}. Fuit
 em̄ hec pauli vocatio multū mirabilis tri
 pliciter. **P**rimo ex parte p̄ncipiū effectiū
 .i. ipsiās ch̄i q̄ ibi oñdit suā mirabilē porē
 riam. vñ dicit ei. Durum est tibi p̄ stimu
 lū calcitrare. subito em̄ eū imutauit. Ido
 statim dicit paulus Dñe qd me vis facere
 Vide quantā obedientie p̄mptitudinē tā
 ostendit. Aug. sup illo ybo Vocatus agn^{us}
 a lupis facit agnos de lupis Jam parat se
 ad obediendū q̄ pus seniebat ad p̄sequen
 dum. Itē oñdit ibi suā mirabilē sapiam i
 hoc q̄ eū a timore supbie deiecit oñdēdo
 insignia humilitat^{is}: nō sublimia mactat^{is}
 Ego inqt sum iesus nazarenus et. Glosa.
 Non dei aut dei filiū se vocat: s̄z humilita
 tis inqt mee suscipe ifirma et superbie tue
 squamas deponē. Itē ibi oñdit suā mira
 bilem clementiā in hoc. q̄ euz existentē in
 voluntate et actu p̄sequēdi sic vocauit Ha
 bebat em̄ p̄uauū affectū. q̄ vt d^{icitur} Act. ix.
 Erat spirans minaz et. Habebat p̄uersū
 conatum: quia accessit ad p̄ncipem sacer
 dotum et. quasi se ingerens. Habebat p̄
 nitiosum actum. quia ibat vt victos p̄er
 duceret hierusalem et ideo iter eius pesti
 mū erat et tamen p̄sum diuina misericor
 dia conuertit Similiter s̄z non sic mirabil^{is}
 liter ostendit p̄ssimus ipe dominus ad re
 uocandos et conuertēdos peccatores mul
 tipliciter suam potentiam per culus confi
 derationem inducantur ad timorē. Eccl.
 j. Unus est altissimus creator omnū oī
 potens rex et metuendus nimis. Mart. b.
 t. Eum timete qui potest et animā et cor
 pus perdere in gehennam. Timor autē
 iste retrahit a pctō et vocat ad bonū op^{us} et
 pellēdo. Eccl. j. Timor dñi expel. pec. Et

Sermo de sc̄to

Eccl. xv. Qui timet deū faciet bona. Itē
ōndit suā sapiam p̄ cur̄ p̄sideratiōem idu
gnat̄ pctōres ad p̄fusiōem z pudorē. quia
sapia dei oīa cōtemplat̄ etiā intima cordis
H. h. iij. Dia nuda sunt z apra ocul̄ et̄.
Ideo d̄r q̄dā. Cū qd turpe fac̄ q̄ me spe
ctare ruberes. Cū spectare deo nō maḡ
ipse rubes. Hmōi aut̄ pudor seu confusio
reuoat etiā a pctō: z ad bonū incitat. Qū
d̄r **Amb. j.** de officijs. q̄ p̄cūdia tacit̄ p̄
ma tempantie fundamēta: in q̄ r̄ū. s. icur̄it
horrore turpitudis. **Et Boc.** in fine li. de
consol. Aduersami vicia: colite virtutes.
Magna vob̄ est indicata necessitas pb̄ita
tis si dissimulare nō vult̄: qm̄ cūcta agit̄
aū oculos iudic̄ cūcta cernē. Itē **Eccl. iij.**
suā mirabile clemētia: p̄ cur̄ p̄sideratiōem
inducant pctōres ad dei charitatē z amo
rē. **Ps.** Gustate z videte qm̄ suauis ē dñs
Amor em̄ dei reuoat a malo z istigat ad
bonū. **Ps.** Qui diligit̄ dñm odite malū.
Et Grego. Amor dei nunq̄ est ociosus.
opat̄ em̄ maḡ si est r̄. **S**ec̄do fuit mira
bilis vocatiō Pauli ex p̄re mediū dispositi
riui. s. luc̄ celest̄. Ceteros q̄dez ap̄los se
lo verbo vocauit di. Venite post me facia
vos fieri piscatores hoim **Mat. iij.** **Et h̄**
anteq̄ miracula fecisset. Paulū p̄o voca
uit p̄bo z mirabili signo. s. circūfusiōe lu
minis. Ipa aut̄ lux circūfulgēs subita fu
it: imēsa: z celica. Nā subito circūfussit eū
id est circūquaq̄ fussit lux d̄ celo. Lux in
quā celica: vt carnalē ex̄ intelligētia in spi
ritualē cōmutari designaret. Conformit̄
aut̄ triplex lux. i. triplex cognitio disponit
pctōrem ad p̄fectionē. viz Cognitio ine
stimabil̄ felicitat̄: q̄ p̄ pctm̄ amittit. Cog
nitio sup̄amabilis maiestatis: q̄ per pctm̄
ostendit. **Et** cognitio miserabilis penali
tatis: q̄ p̄ pctm̄ incurrit. **Bern.** Cōsidera
re debet pctōr qd̄ amisit: qd̄ celū. qd̄ offen
dit: qz deū. qd̄ incurrit: qz infernū. **T**er
tio fuit mirabilis ex̄ p̄re subiecti recepti
sez ip̄si pauli. In eo em̄ tria exten̄ mira
biliter facta sunt. s. prostratio: excecatio: z
triduana ieiunij cōtinuatio. **P**rimo q̄ fu
it p̄stratus vt̄ erigeret̄ q̄ntū ad dep̄fluz̄ af
fectū. **Aug.** Elus est sciens z fact̄ est
credens. elus est lupus z fact̄ est agnus
Elus est p̄secutor et fact̄ est predicator.
Elus est filius p̄ditōis: et factus est vas

electionis. **Hec ille.** **S**ec̄do fuit excecā
vt̄ illustraret̄ q̄ntum ad tenebrosūm in
lectum. **T**ertio fuit in carne maceratus
vt̄ disponeret̄ ad bone opatiōis effectum
Optime em̄ deinceps totus corp̄ eius ad
oē bonū op̄ dispositum est. Nam ab iudic̄
dare et elurire sciebat et oīa aduersa libe
ter sufferere. **Uel** dicam̄ q̄ ista tria fidi
cta fuerūt in Paulo contra tria que fuerūt
in p̄mo parēte qm̄ peccauit. In ip̄o em̄ fu
it cōtra deū erectio. **Et** cōtra in paulo ad
terrā p̄stratio. In ip̄o oculoꝝ ap̄rio. z cō
tra in Paulo oculoꝝ excecatio. In ip̄o fu
it manducatio cibi vet̄ri. et cōtra in paulo
abstinētia cibi liciti. **Sic** aut̄ z tria reuoc
runt in reuocatione et conuersiōe pctōis.
Primū est p̄stratio mēral̄ hūilitatiōis. **p.**
De. v. Humiliamini sub potēti manu dei
Secūdu est excecatio causal̄ cōsiderati
ōis: illius. s. cōsideratiōis aut̄ vitiōis
que fuit causa vt̄ occasio peccati. quia sicut
dicit̄ **Hier. ij.** Accedit mors p̄ fenestras
nostras. i. per sensus nostros. ideo claudē
di sunt z sollicitate custodiendi. **De** t̄er
Custodi t̄m̄ctipm̄. s. p̄ sollicitate custodiā
sensū tuoz̄ z p̄ fugā aliaz̄ occasiōū d̄p̄
pctm̄ intrat in aīaz̄. Ideo sequit̄ ibidem
et aīam tuā sollicitate serua. **T**ertiu est mo
tificatio carnalis affectiōis. quia sicut dicit̄
Paulus **Rom. vij.** Si fm̄ carnē vicio
ritis/mortem. si aut̄ spū facta carnis mo
tificaueritis/viuetis.

Secūdo excellit pauli vo
catio ceteras vocatiōes apostolorū: qz p̄re
ceret̄ fuit honorabilis. **Al**ios q̄ppe voca
uit dñs. mortal̄is adhuc existēs in mūdo
Sed Paulū vocauit iam glorificatus z re
gnans in celo. In quo designat̄ q̄ ad hoc
vocabat̄ vt̄ esset hō totus deicus seu deiformis. **Sz**
celicus: totus deicus seu deiformis. **Sz**
circa hoc cōtra nosip̄os cōsiderare debet
mus illud qd̄ dicit̄ **Greg.** Quāra miracū
vidimus: q̄ntis aspiratib̄ det̄eremur: et
adhuc seq̄ eū vocantē contēnim̄. In celo
iam sedet qui de conuersione nos admo
net. **Hec ille.**

Tertio p̄re ceteris est lau
dabilis Nullū em̄ alioꝝ sic laudant̄ i vo
catōne sua oīs que admodū beatū Paulū

lū cōmendauit: dī. Act. ix. ad ananīā. **V**as electionis ē mibi iste: vt portet nomē me/ um coram gentibz & regibz & filijs isrl. **Q**uāta laus sp̄ngularis pauli cōmendatio ab ip̄o diuine veritatis ore plata. **V**as i/ quiselectionis. i. vas sp̄aliter electū vt sa pientie & gr̄e plenitudine repleat. **T**ria q̄p pe faciunt vas aprū. i. hominē idoneū ad suscipiendū liquorē gratie. **P**rimū si sit vacuū. s. ab extraneis affectionibz. **U**na va/ sa vacua repleuit heliseus. iij. Regū. iij. **H**oc mō erat paulus vas vacuū. qm̄ ipse dicit Phil. iij. **D**ia arbitratus sum vt ster cora vt ch̄m lucrificā. **S**cōm si sit in/ tegrum & sanū p̄ fidem. s. & charitatē. **J**a. i. **E**t stis p̄fecti. s. in fide: & integri in dei amore in nullo deficientes. **T**alis erat pau/ lus q̄ dicebat Phil. iij. **I**nueniar in illo nō h̄is meā iusticiam sed illā q̄ ex fide est. **T**ertium est si sit rectū & patulū. s. p̄ desi/ derium & rectā intentionē. **P**s. Regz cor/ de leticia. i. gratia q̄ est cā sp̄ualis leticie. & h̄. **D**ach. j. **A**daperiat dñs cor v̄m. **H**u/ iusmodi erat Paulus q̄ dicebat Phil. iij. **Q**ue q̄dā retro sunt obliuiscens ad ea q̄ priora sunt meip̄m extendo. **U**n̄ parat q̄ paulus fuit vas aprissimū ad susceptionē gratie. **I**deo bñ dicit vas electionis. **S**z querit quō portauit nomē christi: qm̄ sub/ iungit dñs: vt portet nomen meū. **R**e/ sponsio. **P**ortauit in corde p̄ fidem et since ram dilectionē. **I**deo Act. xv. dicit. **E**go non solum alligari sed & mori paratus suz in hierl̄m p̄pter nomen domini iesu. **U** de ibi. **I**tem portauit in ore per assiduam p̄dicationē. **U**n̄ Act. ix. **C**ontinuo ingres sus in synagogas p̄dicabat iesum qm̄ hic ē filius dei. **S**upebant aut̄ omnes qui euz audiebant. **U** de ibi. **I**tem portauit in manibus p̄ continuam operationē. **U**n̄ di/ cebat Col. iij. **O**mne q̄d cūqz facis in ver bo aut in opere: in nomine dñi n̄ri iesu chri sti facite. **I**llud itaqz nomen summe vene/ rabile q̄d est iesus mirabiliter dilexit & ve nerabat. **U**n̄ ip̄m in suis ep̄stolis quingē tis vicibz nominauit: ac etiā post decollati onē suā illud i ore habuit resonando ter ie sus/ iesus/ iesus. **C**um enī ad passionis sue locum venisset versus orientē manibz extē sis cū lachrymis orauit & gr̄as egit. **P**ost hoc valdedicens fratribz suis vtqz genu

in terram fixit: collū suū extendit. et sic ro/ me decollatus est. **E**t mox caput ei⁹ a cor/ poze saliens nomen iesu ter clara voce ito/ nuit. **E**rbicunqz caput eius exiliuit: mox fons erupit. **Q**uod et vsqz in hodiernum diem manifestū est. **S**ecunda est excellentia spiritalis il/ laminationis. **S**ingulari em̄ atqz excellenti quodā modo de diuis il/ luminar⁹ est qm̄. s. raptus est in tertiu celū & audiuit arcana verba q̄ non licz hominē loq. vt ip̄e dixit. ij. **C**or. xij. vbi sunt tria p̄n cipalia dubia declaranda. **P**rimū est dubium visionis. **S**cōm est dubiū expositionis. **T**ertiu est dubiū separationis. **P**rimū est dubiū visiōis. **V**trum scz si illo rap̄u viderit diuinā essen tiā: **A**d q̄d respondendū est q̄ sic. **A**ug. em̄ determinat in lib. de videndo deū ad pau linā/ q̄ ipsa dei essentia a q̄busdam videri potuit in hac vita: sic a moyse et paulo qui raptus audiuit ineffabilia verba q̄ non li cet hoi loqui. **H**oc idem expresse dicit ip̄e Aug. xij. sup. **S**en. ad l̄am. et habet in glo sa. **C**or. xij. **E**t hoc etiam sonant ip̄aver bā apli sicut dicit **T**ho. ij. q. clxxij. arti. ij. **D**icit em̄ aplus se audiuisse ineffabilia verba que non licet homini loq. **H**om̄i ac vident esse ea q̄ pertinet ad visionē beato rum q̄ excedit statum vie. s̄m illud **E**stae. lxxij. **O**culus non vidit deus absqz te que preparasti diligentiū te. **I**ō conuentent̄r dī q̄ deum p̄ essentiam viderit. qz tñ illa vi sio solū fuit p̄ modū passionis cito trans/ untis: tō ex tali visionē nō fuit paul⁹ bea/ tus simplr sed solū s̄m quid. **E**t si ad quas qz fides non p̄t simul esse cū visionē diuine essentie. vt p̄xij. **C**or. xij. **S**ed paulus in illo statu habuit fidem. **I** non vidit diuinā essentia. **D**icendū q̄ Paulus in rap̄u non fuit beatus habitualit̄ s̄ solū habuit actū beator. **U**n̄ dñs vt simul tūc in eo nō fu erit actus fidei. tñ in eo simul fuit habit⁹ fidei. **H**ec ex **T**homa vbi s̄. **S**cōm est dubiū expositis/ onis qualiter scz exponendū sit q̄ paul⁹ di/ citur fuisse raptus vsqz ad tertiu celū. **R**e spondet **T**ho. vbi s̄. q̄ nomie reitij celi p̄

uno modo intelligi aliqd corporeu. et sic tertiu celu dicitur celu empyreuz qd dicitur tertiu respice qd celu aerei et celi sideret: vel potius celi sideret et celi aquei sive crystallini: et dicitur raptus usque ad tertiu celum: non quod raptus sit ad videndu similitudine alicuius rei corporee sed propter hoc quod ille est locus contemplationis beatorum. Et cum dicitur se raptu usque ad tertiu celum sicut quod deus ostendit ei vitam in qua videndus est in eternu. Alio modo per tertiu celum potest intelligi aliqd visio superhumana: quod potest dici tertiu celum triplici ratione. Primo modo secundum ordinem potentiaru cognoscitivaru. primum celum dicat visio corporalis per sensus facta sicut visa est manus scriptoris in pariete. Dan. v. Secundum autem celu sit visio imaginaria. puta qua vidit esaias Isa. vi. Et iohannes in Apoc. Tertiu hoc celum dicat intellectualis visio. ut Augustinus exponit. xij. super Gen. ad lram. Secundo modo potest dici tertiu celu secundum ordinem cognoscibilitium. ut primum celum dicat cognitio corporum: secundum cognitio spirituum: tertiu cognitio ipsius dei. Tertio modo potest dici tertiu celum contemplatio dei secundum gradus cognitionis que deus videt. quorum primus pertinet ad angelos infime hierarchie: secundus ad angelos medie: tertius ad angelos supreme. ut glosa dicit. ij. Cor. xij. Et quia visio dei non potest esse sine dilectione. ideo non solum dicitur se raptu ad tertiu celu ratione cognitionis sed etiam in paradisu ratione dilectionis et delectationis concomitantis. Hec Tho.

Tertiu est dubium separationis. Verum vixit anima pauli in illo raptu fuerit a corpore separata: Rndet Tho. vbi s. arti. v. quod in illo raptu non fuit necessarium quod anima sit separata a corpore ut non videret ei ut forma: fuit tamen necessarium intellectus eius abstrahi a phantasmatibus et sensibilibus perceptione. Et si arguatur quoniam dicit ipse paulus. ij. Cor. v. Quoadiu sumus in corpore peregrinamur a domino. Per fide enim ambulamus non per speciem. Sed paulus in illo statu non peregrinabat a domino quod videbat deum per speciem: quod non erat in corpore. Dicendum quod paulus in raptu illo peregrinabat a domino quantum ad statum quod adhuc erat in statu viatoris: non autem quod ad actum quod videbat deum per speciem. Hec Tho. Sicut tamen

dixit ipse paulus. ij. Cor. xij. Nesciebat ipse an fuerit raptus in corpore vel extra corpus. Unde dicit Tho. vbi s. ar. xj. oportet sic intelligere. scilicet apostolus sciverit quod fuerit raptus secundum animam: et non secundum corpus. Nesciebat autem an se haberet ad corpus. vtrum. scilicet fuerit separata a corpore: et sic sine corpore eleuata vel ipsa in corpore existeret talem habuerit visionem. In illo autem raptu dicitur vidisse a deo cuius gelium in illo triduo quod fuit ipse excecatus: hilyidens. Unde per excellenter fuit a deo illuminatus. Unde Gal. j. dicebat. Notum vobis facio fratres euangelium quod euangelizatus est a me quod non est secundum hominem: nec enim ab homine accepti illud: nec didici sed per revelationem iesu christi etc.

Tertia est excellentia spiritualis perfectionis. Fuit enim vir in omni virtute perfectissimus. quod ut euidenter contemplari possim? Consideranda est in complexu perfectio virtuosa et excellentissima. Prima est perfectio malignitatis reprobata. Secunda est perfectio bonitatis operatiua. Tertia est perfectio charitatis expellens.

Prima igitur est perfectio malignitatis reprobata. Perfectissime enim mundum et ea que in mundo sunt abnegavit propter christum qui perfectio mundi allicit ad malignitatem: quoniam sic dicitur. j. Jo. vi. Mundus totus in maligno positus est. Sunt autem tria in mundo que maxime ad malu alliciunt. Diuitie: potentie et honores seu preeminentie: que omnia peremptit paulus propter christum ne eum ad aliquid perire allicerent. Primo itaque peremptit diuitiarum cupiditate per voluntariam paupertatem. Unde dicebat Phil. ij. Que mihi fuerunt lucra hec arbitratu sum propter christum detrimenta vix et extremis oia detrimentu esse propter eminentem sciam iesu christi vniuersi propter que omnia detrimentu feci et arbitror ut stercorea ut christum lucrifaciam. Hec ibi. Secundo peremptit delictiarum voluntate per temperantiam honestate: quam excellentissime custodiuit triplici. Primo per corporalis refectionis modicitate. Unde. ij. Cor. xij. dicit quod sepe fuit in fame: et sic in seipsum maceracionis et steritatis. Unde ibidem dicit: quod sepe fuit in frigore et erumina: in vigilijs multis: in frigore et nuditate. Et. j. Cor. ix. dicit. Lathra

corpus meū et inferui. redigo. **Ter-**
tio propter pignoralis incorruptionis puritatem. Fuit enim pigo sicut ipse innuit de pignibus loquens. **1. Cor. viij.** Volo oēs homines esse sic meipsum. In cuius signū quā decapitatus est lac cum sanguine de corpore eius effluxit. sic et de beata catarina legitur.

Quarto refugit bonorum ambitiositate per humilitatis profunditatem. Humilitate aut ostendit precipue triplex. **Primo** quantum ad sciam. **1. Cor. ij.** Non iudicavi me aliquid scire inter vos nisi iesum christum et hunc crucifixum. **Ego** in infirmitate et timore et tremore multo fui apud vos et sermo meus et predicatio mea non in persuasionibus humane sapie verbis. **Sed** in ostensione spiritus et veritatis. **Secundo** quā ad dignitatem aplicam. **1. Cor. xv.** Ego sum minimus apostolorum quā non sum dignus vocari apud quos quā persecutus sum ecclesiam dei. **Uide** profunditatem humilitatis sue. cū em sit principalis et excellentior inter apostolos et secundus post christum. legis euangelice lato: se minimum vocat apud apostolos: et nec dignum vocari aplicum.

Tercio quantum ad vitam quā humile habuit non se perfectum reputans: sed peccatorum maximū. **1. Tim. ij.** Christus iesus venit in hunc mundum peccatores saluos facere quos primus ego sum. **Hoc** quippe dicebat pro forte affectum et gustu suorum defectuum. Sicut ei patiens dolorem existimat se pro alijs pati: non quod per rationē videat dolorem suum esse grauiorem: sed quia intimus et forius dolorem suum sentit quā aliorum. Sic est in proposito. In hoc potes euidenter propendere humilitate beatissimi pauli quod ita per se suum ponderat cum tū non ex malicia sed ex ignorantia peccauerit. **Ipsē** em dixit. **1. Tim. ij.** Discidias dei conseruatum quod ignorans feci in incredulitate mea.

Secunda est perfectio bonitatis operatiua.

Fuit aut in eo triplex excellentia virtuose operationis. **Prima** est excellentia affectuosissime premeditationis quā ostendit se habere cum dixit **Phil. ij.** Dea conuersatio in celis est. **Conuersatio** quippe nominatur tota hoīs vitam. **Uñ** nota quod aliq̄ dicitur esse in celo in triplici differentia. **Quidam** sunt in celo tū corde ut pigris et desili-

diōsi quod bona posita quod habent ope non impleti: quidam tū ore ut predicatores verborum: quidam tū ope exteriori ut hypocrite et vanigloriosi. **Sed** paulus his omnibus sicut in celo conuersabat. **Habuit** em sancta desideria. **Phil. ij.** Cupio dissolui et esse cum christo. **Habuit** etiā sincerissima p̄ba. **1. Cor. ij.** Et sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquimur. **Habuit** etiam sollicita opera. **1. Thes. ij.** In labore et fatigatione nocte et die laborantes. **Secunda** est excellentia fructuose instructionis. **Plus** enim docuit et instruxit ecclesiam atque excellentius quā ceteri apostoli tam verbis predicationis quā scripturarum scriptis. **Ideo** per excellentiam vocatur apostolus predicator veritatis: doctor ecclesie: et post christum legis euangelice lato: **Nullus** est profecto cui tantū obligemur post christum pro doctrina legis euangelice sicut ipsi paulo. **Sane** non minus ei tenemur pro lege euangelica quā tenebant iudei moysi pro lege mosaica. **Hoc** itaque mediator veteris testamenti. **Sed** paulus post christum mediator noui quod multo precellentius est. **Uñ** et beatus Augustinus in libro de videndo deum dicit. **Hec** duos diuinam essentiam vidisse videtur: **duos** principales diuine legis doctores qui ratione huius visionis efficacius inducere possent homines ad obseruantiam diuinorum mandatorum. **Apparet** itaque excellentia instructionis et predicationis beati pauli quia licet sit vltimus apostolorum in vocatione: primus tamen et precipuus est doctrina et predicatione. **Unde** ipse dixit. **1. Cor. inth. xv.** Abundantius omnibus laboraui. **Sed** dices forte. **Non** hoc debet ret dicere paulus quod in hoc videtur proferre verba iactantie. **Dicendum** quod homo potest dicere verba pertinentia ad laudem suam licite et virtuose triplici ratione.

Primo propter fame conseruationem. **Sic** fecit samuel. **1. Regum. xij.** **Conuersatus** sum coram vobis ab adolescentia mea usque ad hanc diem. **Loquimini** de me coram domino. **Si** bonū cuiuscūque tulerim aut asinū: si quēque calumniarunt: si oppreserunt aliquem: si de manu red. **Uide** ibi. **Iulio** de sancto Victore. **Non** sufficit nobis sancta vita nisi assit bona fama. **Augusti-**

Sermo de scto

Conscia p te: fama ppter primū necessaria est. Scto ppter spei subleuatōez. sic se laudauit Ezechias Esa. xxxviii. Tertio ad dei glificationē z primi edificationem. sic paulus se laudauit de his q passus est. ij. Cor. xj. Sic etiā loquit cū dr. Abūdan/ri? oib; laborauit sic em loqitur ad dei gloria vt ex his glificet de? z sue doctrine maior adhibeat fides. Vere autē abūdanti? oib; laborauit: q; pl? oib; pagrauit z plures ad fidem quertit. s. innumerabile pplm gētū. Ro. xv. Ab hierlm vsq; ad illiricu p circuitū repleni euāgelii. Ch. v. Paulus tanq; penat? torū docedo puolauit orbe. Hec ille. Quis autē nocte ducebatur in somnē pdicatioe occupat? ex nimia sollicitudine quā gerebat ad salutē aiay. Unde legit Act. xx. q; cū a roade pfectur? esset i crastinū; ptraxit sermonē vsq; ad mediaz noctē. et tūc frāgens z gustās panē. i. modicu accipiēs: iterū allocut? ē circuitantes vsq; ad lucē diet. et sic iuit viā suā. Item vere abūdanti? oib; laborauit. Nō em legit d alijs q; manib; pprijs laborauerint sicut de Paulo legit. Quis ipse dr Act. xx. Ad ea q; mihi op? erāt z his q; mecum sunt mistrauerūt man? iste oia. Et. j. Cor. iij. Si nos vob; spūalia seminauim?; nō ma/gnū est si carnalia vestra metamus. si alijs ptrajs vte pncipes sūt: qre non pot? nos; sed nō vsi sum? hac potestate. sed oia sustinemus ne offendiculū demus euāgelio chii. Hec ille. Potest vtiq; pdicator verbi dei iuste z licite sup? suos z vite necessaria a ppo accipere: put ipse Paulus declarat. j. Cor. ix. Quis militat suis stipēdijs vtiq;: Quis plātat vineā z de fructu ei? nō edit: Quis pascit gregē z de lacte gregis nō māducat zc: Et ibidē. Nescitis qm q; in hcrario opant q; de sacrario sunt edūr: Qui altario deseruiūt/cū altario partici/pant. Ita z dñs ordinauit his q; euāgeliiū annūciant de euāgelio viuere. Ego at nullo hopyfus sū. hec ille. Noluit itaq; sup? accipere ab his q; euāgeliiū pdicabat maxime a corinthijs. sed maluit pprijs manib; opando lucrari panē suū: ne aliq; dicerent q; ppter lucz pdicaret: ne sic daref impedimentū vitati euāgelij. Itē vere abūdantius laborauit: quia mltro plures epistolas sepit q; ceteri oēs apli. Unde dicebat. ij.

Cor. xij. **I**stantia mea q̄tidiana sollicitudo oim ecclesiaz. **T**ertia est excellentia miraculose opationis. **F**uit autē miracula triplē. **P**rimo futura pdicēdo. sic patet Act. xij. qm mag? q; vocabat elimas; resistebat paulo z barnabe q̄res auertere p̄cōsulē sergiū a fide: tūc paulus repletus spūscō intuens in eū dr. **Q**uē plene oī volo z oī fallacia; fili diaboli; inimice oīs iusticiemō desinis subuerrere vias dñi rectas. **E**t nūc ecce man? dñi sup te et eris cecus nō vides solē vsq; ad rps. **E**t p̄stetm cecidit in eū caligo z tenebre: et circuitens q̄rebat q; ei manū daret. **I**tē Act. xxvij. de Paulo his q; cū eo erāt in nauī. Amisio null? anie erit ex nob; p̄terq; nauis. **A**ntē tē em in hac nocte angelus dei di. **N**o meas paulē: cesari te oportz assistere: et ecce donauit tibi de? oēs q; nauigāt tecū zc: **V**idēz ibi quō ita euenit sicut p̄dixit. **S**cto mortuos suscitādo. **I**n Act. xx legit: q; cū paulus apd roade pdicaret z sermonē p̄raberet vsq; in mediz noctem vt sup posuim?; sedēs q̄dā adolēscēs Eubothic? noie sup fenestracū inuēgēret somno graui: cecidit de tertio cenaclo deorsum z sublat? ē mortuū. **A**d quē cū descendisset Paulus: incubuit sup eū z copley? vicit. **P**olite turbati: ania em ipsi? in ipō est. **T**ertio viuis subuenēdo. **E**t h; mltro plūciter. **P**rimo a demone liberādo. sicut patet Act. xvi. quō liberauit puellā hntes spūm phytone. i. diuināre: dices spūi. p̄dixit tibi i noie iesu exire ab ea. **E**t exijt eadē hora. **S**cto a diuersi piculo eripiendo. **S**icut Act. xxvij. suis orōnib; ipse z q; cū eo nauigabāt a piculo sūmersiois liberati sunt. **I**tē Act. vi. **L**ū esset in mitilene iūta la viga manū ei? inuasit: sed nihil leste vidi de ibi. **E**t dr q; hoies de p̄genie illi? q; ibi de paulū recepit hospitio: a serpētib; z venenosis nullaten? ledunt. **T**ertio a diuersis morbis curādo. **I**n Act. ciiij. legitur quō in listr; curauit quendā claudum ex vtero matris sue q; nunq; ambulauerat. hic cū audiret paulū loquentē: Paulus intus eum et videns quia fidem haberet et saluus fieret: dicit magna voce. **S**urgēla per pedes tuos rectus. et exiuit z ambulabat. **I**tē Act. vi. legit quō curauit parē publici febrib; z disinteria vepariū. quo fuit

Paulo apostolo Fo. CLXXXI.

cto omnes q̄ in insula illa habebat infirmitates accedebant z curabant. Itē Act. xij. legit q̄ virtutes nō q̄libet. i. nō mediocres vel cōs. sed mltas excellētes faciebant dñs p̄ manū pauli. ita vt etiā sup lanquidos deserrent a corpe ei⁹ sudaria z seimāntia: et recedebant ab eis languozes et spūs nequā egrediebant. qđ mai⁹ erat z mirabili⁹ qđ si p̄ tactū Pauli vel ei⁹ orōnez facta fuissent talia. Si autē tantū valebāt vestes ille in hoc seculo: quantū nūc valēt eius orōnes in celo. Longum nimis esset frutes enarrare z miracula que fecit dñs p̄ beatissimū paulum.

Tertia est pfectio charitatis

epistola. Erat pfecto Paulus vir ardentissime charitatis. Chrysostomus. Ut ferz misum in ignem totū efficit ignis: sic Paul⁹ charitate succēsus totus efficit charitas. In eo autē apparuit charitatis excellentia p̄cipue ex tribus. Primo ex ipsius charitatis cōmēdatōe. Sic dicit saluator. Mat. xij. Et abundantia cordis os loquit. ideo Paulus in hoc q̄ tā excellenter cōmēdat charitatē exp̄sse fat⁹ ostēdit q̄ excellētē iustitiam erat charitate. Si vis autē videre elegantē cōmēdauit paulus charitatē vide. j. Cor. xij. p̄ totū caplum. Secūdo ex sui beniuoli affect⁹ exp̄ssione. In Act. x. dicebat. Spūscrit⁹ per oēs ciuitates mihi prestat: dicens. Quā vincula z tribulationes hierosolymis me manent: sed nihil horū vereor: nec facio aiā meā. i. vitam sententiā: p̄ciosiorē q̄ me. i. q̄ aiā in intellectu q̄ est hō interior z eo modo loquēdū quo totū nominat a pre nobilitate. scilicet. dūmō p̄sumē cursū meū z misterium verbi qđ accepti a dño iesu testificari euangelii grē dei. Itē ille. Et illis p̄bis euidenter apparuit exp̄ssio charitatis sue z ad deū z ad primū. Itē euidenter exp̄mit charitatē ad chīm cū dicit Phil. j. Mihi uere chīs est z moui lucz. z Act. xij. Ego nō solū alligari: sed z mori parat⁹ sū. p̄ nōmine dñi iesu zc. Et ibi. Itē charitatē ad primū exp̄mit. j. Cor. xij. cū dicit. Quis infirmat. i. in fide z morib⁹ et ego nō istimor: dolens de malo ei⁹. q. d. null⁹. Quis scādaltizat. i. riuēs in malū exēplo alteri⁹ et ego nō yroz: p̄ cōpassionē. q. d. nullus.

Et ad Ro. ix. dixit. Tristitia est mihi magna z p̄tinu⁹ dolor cordi meo. Oprobrium em ego ipse anathema esse a chō. i. a chōsto separi p̄ dilationē gl̄ie ad rēpus p̄ fratrib⁹ meis. i. conuertendis. Item. j. Cor. xv. dixit. Quotidie morior. i. piculis mortis me expono p̄pter gl̄iam vestrā fratres. Item exp̄mit affectū charitatis sue ex suo modo exhortādi rogando z obsecrando. In Ro. xij. dixit. Obsecro vos p̄ misericordiam dei vt exhibeat⁹ corpa v̄ra hostias uiuentē zc. Et. j. Thes. iij. Rogam⁹ vos et obsecram⁹ in dño iesu vt quēadmodū accepist⁹ a nob quō vos oporteat ambulare z placere deo: sic z ambulēt⁹ zc. Et. ij. Cor. v. Obsecramus p̄ chō. i. loco chōsti: recōciliāmi deo. Et. ij. Cor. xij. Emulor em vos. i. feruēt⁹ diligo: dei emulorē id est charitatiua dilectiōe. Et q̄ plurima talia in eplis suis dixit in quib⁹ notanda sunt verba: z modus loquēdi ponderādus Et sic apte videbimus q̄nta accēdebatur affectiōe charitatis. Tercio patet p̄cellētia sue charitatis ex aduersitatū toleratiōe. Erat q̄ppe charitas ei⁹ ignitissima: adeo vt nullis tribulationū aliq̄s ualuerit extēgē. Cañ. xl. Aq̄ m̄ste nō potuerūt extingueri charitatē. Circa h̄mōi autē tolerantiā aduersitatū tria sunt in paulo cōsiderāda q̄ p̄fectionē sue charitatis euidenter manifestant. Primū est p̄secutionū z aduersitatum innuerabilis pluralitas: de q̄ tpe loquit. ij. Cor. xij. In laborib⁹ plurimis: in carcerib⁹ abundanti⁹: in plagis sup modū: in mortib⁹ frequē. i. piculis mortis. A iudeis q̄nquies q̄dragenas vna min⁹ accepti. Vbi nota q̄ Deut. xxv. cōmittit iusticiabus q̄ p̄ minorib⁹ culpis p̄ q̄b⁹ mors non est iherēda imp̄nerēt plagas z p̄bera: ita tū q̄ q̄dragenariū nūz ictū non excederent. Sapientes p̄o iudeorū ad p̄hendēdū pietatē ordinauerūt q̄ de illo nūero aliq̄d dimitteret plus vel min⁹ fm exigentiam delicti et conditionis verberandi. Et q̄ Paulus erat eis odiosus: idō sutrahēbāt de illo numero minus qđ poterant. i. vni⁹ cum ictum. Sequit⁹. Ter virgis celsus sū: semel lapidatus sum: ter naufragus feci: nocte z die in pfundo maris fui. h̄ per magnum temp⁹ ad diuersas partes nauigādo p̄ predicationē euangelij. Alij exponunt q̄

maufragius passus sub aqua stetit p diem
 z noctem diuina virtute cum ptegete. se/
 quif. In itinerib; sepe. s. p. p. dicatione euā/
 gelij piculis fluminū inundatiuz i hyeme:
 piculis lacronū zc. Et tandē rome decol/
 lat⁹ est. Bñ ġ dixerat dñs de ipso ananie
 Act. ix. Ego ostendā illi qnta oporteat eū
 pro nomine meo pati. **S**ecundū est inter
 hmoi aduersitates imprurbabilis iocun/
 ditas. Un. ij. Cor. xij. di. Libeter glia/
 hoz in infirmitatib; meis zc. et sequitur.
 Placeo mihi in infirmitatib; meis: in cō/
 tumelijs: in necessitatib; in psecutiōib; z
 angustijs p chzo. Hec ille. Dia pfecto li/
 beter p chzo aduersa tolerabat. Ch. v. so st.
 Seculi tyrānos ac populos spirātes ġro
 re velut qidā eē culices existimabat. mo/
 tē ġo atq; cruciat⁹ z n. ille supplicia qū lu/
 dū putabat esse pueroꝝ. Hec amplexabat
 tur libeter: z mag⁹ decorabat⁹ catena vin/
 ctus q̄ diademate coronat⁹: ac libet⁹ re/
 cipiebat vulnera q̄ aliġ miera. hec Ch. v.
Tertū est hmoi iocūde constātie inui/
 olabilis firmitas. Und dicebat Ro. vij.
 Quis nos sepabit a charitate chz: Tribu/
 latio: an angustia: an fames: an nudi/
 tas: an piculus: an psecutio: an gladi⁹?
 septum est qm ppter te mortificamur tota
 die: est mati sumus sicut oues occisionis.
 s; in his oib; supam⁹ ppter eū q̄ dilexit nos
 Tert⁹ sum em q; neq; mors neq; vita ne/
 q; angeli (supple essi velle) neq; pncipat⁹
 neq; putes neq; instātia neq; futura ne/
 q; fortitudo neq; altitudo neq; pfundum
 neq; creatura alia possit nos sepere a cha/
 ritate dei q̄ est in chzo iesu dño nro. Ch. v.
 so st. Paulus fuit saxo durior: ferro firmi/
 or: adamāte fortior: auro icorruptibilior.
 Hec ille. Ex diez itaq; patz excellētia vir/
 tuose pfectionis in brō Paulo ppter quā
 rectos dño dicit⁹ est vas electōis. De q̄ p/
 fectione loquit Ch. v. li. de laudib; Pau/
 li: di. Nihil p̄sus erravit q̄ prātū inigne
 p̄tūtū ac paradisiꝝ spūalē pauli aiām nū/
 cupavit. Que autē lingua laudib; ei⁹ inue/
 niat eq̄lis: cū oia q̄ sunt in oib; bona: ania
 sua vna possideat: ea cūtra plene accumu/
 lante: nec solū hoīm: sed etiā qd̄ est ampli/
 us angeloz. Hec ille. Vere igit vas ele/
 ctionis est iste qd̄ specialē grāz plenitudi/
 nē impletū ē a dño. Hūc igit veneratione

quia dignus est. Ad hunc deuote recurra/
 mus qz potens est ap̄ deū interuenire p
 nobis: vt ei⁹ meritis z p̄tib; a vicijis nostris
 puertamur z mente in celestia rapiamur:
 tandēq; cum penni deitatis p̄platioē p̄
 frui mereamur Amen.

De sancto Blasio martyre
 Sermo

Quis mihi

ministrat: me sequitur. Joā. xij.
 Fruct⁹ diuine ministratiois seu ob/
 utni seruitij est aie sanctificatio. Ro. vj. Sic
 exhibuist; mēbra v̄ia seruire imundicie z
 iniquitati ad iniquitatē: ita nunc exhibete mē/
 bra v̄ia seruire iusticie i sanctificationē. Quē
 em fructū habuistis tunc in illis in q̄bus
 nunc erubescit⁹: nam finis illoꝝ mors est.
 Nūc autē liberati a pctō. seruitur facti deo
 habetis fructū vestz in sanctificationē: sine
 q̄o vitā eternā. Hec ibi. Sanctificationē
 autē z gratissimā ministratiōē q̄ deo mi/
 nistravit brūs Blasius tria potissime dei
 clarant.
Primū est imitāda deuotio
 tionis eminētia. Hec ostēdit pfectissimā
 ministratiōis cōditionē.
Secundū est admirāda creaturaz obe/
 dientia. Hec ostēdit gratissimā ministratiōis
 acceptationē: quō vicz accept⁹ deo fuerit.
Tertū est comēdāda tormētoꝝ patiē/
 tia. Hec ostēdit verissimā horatiois ere/
 ctionē quō vicz vere impleuerit qd̄ hor/
 tat dñs in plibatz verbis dicit. Si q̄s mi/
 hi ministrat me sequat.

Primū igit est imitāda deuotiois
 eminētia q̄ ostēdit pfectissimā mi/
 nistratiōis sue p̄ditionē. Nemo cū
 pfecte deo ministrat nisi ex anī deuotione h
 faciat. Ideo dicit Josue. xxiij. Timete deū
 z seruite illi corde pfecto atq; p̄ssimo. Ex
 j. Re. xij. dixit Samuel ad p̄p̄m. Nolite
 recedere a ter go dñi: sed seruite dño in oī
 corde v̄io et nolite declinare post vana q̄
 nō pderūt vob. Hec ibi. In hoc q̄ dicit: ser/
 uite dño corde pfecto z in oī corde datur
 intelligi deuotio ad hoc necessaria. Sicut
 em dicit ho. ij. q. l. xxxj. Deuotio dicitur
 nouēdo. Un deuoti dicunt q̄ seipos qd̄at
 modo deuouent deo vt ei se totali subdij